

Vastauksen antava toimielin	Tarkastuslautakunnan kannanotto	Toimielimen vastaus kannanottoon
	3. Tavoitteiden toteutumisen arviointi (sivut 4-11)	
Kaupunginhallitus/ yleishallinto	3.1. Kaupunginhallitus (sivu 4)	
	<p><u>Kaupunginhallitus (sivu 4)</u> Toiminnallisten tavoitteiden osalta tarkastuslautakunta toteaa, että kaupunginhallituksen tavoitteet olennaisilta osin saavutettiin.</p> <p>Tarkastuslautakunta haluaa edelleen painottaa, että talousarvion seurantaan tulisi kiinnittää jatkossa erityistä huomiota ja etenkin loppuvuoden osalta, jolloin mahdolliset suuremmat talousarviopoikkeamat alkavat hahmottumaan koko vuoden kertymän osalta ja reagoida niihin vastaavasti kuntalain mukaisessa määräajassa.</p>	<p>Talousarvion toteutumaa raportoidaan kaupunginhallitukselle kuukausittain ja kaupunginvaltuustolle neljännesvuosittain.</p> <p>Palvelualueita on ohjeistettu tekemään tarvittavat lisämäärärahaesitykset hyvissä ajoin viimeistään syksyllä, kun nähdään miten määrärahat riittävät.</p>
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta	3.2. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta (sivut 4-8)	
	<p>Tarkastuslautakunta pyytää tarkentamaan seuraavia toiminnallisten tavoitteiden toteutumia (sivut 5-8).</p> <p><u>Varhaiskasvatus (sivu 5)</u> Päiväkotien täyttöaste on toteutunut toiminnallisena tavoitteena, mutta tarkastuslautakunta pyytää tarkennusta, miten perhepäivähoidon hoitajien käyttöaste toteutui?</p> <p>Tarkastuslautakunta pyytää tarkentamaan toiminnallisen tavoitteen osalta, mitä asian eteen on tehty tilikaudella 2023, jotta palveluntuottaja olisi löydetty?</p>	<p>Päiväkotien täyttöaste on toteutunut toiminnallisena tavoitteena, mutta tarkastuslautakunta pyytää tarkennusta, miten perhepäivähoidon hoitajien käyttöaste toteutui? Toisella perhepäivähoitajalla oli 2 koko-aikaista ja 2 osa-aikaista lasta ja toisella 5 lasta, kun maksimimäärä molemmilla olisi 4,5 lasta.</p> <p>Tarkastuslautakunta pyytää tarkentamaan toiminnallisen tavoitteen osalta, mitä asian eteen on tehty tilikaudella 2023, jotta palveluntuottaja olisi löydetty? Palvelusetelillä voi kuka tahansa aloittaa yksityisen päivähoiton toteuttamisen, jos täyttää palveluntuottajan kriteerit. Aktiivista markkinointia ei ole vuoden 2023 tehty.</p>

	<p><u>Lukiokoulutus (sivu 5-6)</u> Lukiokoulutuksen vastualueen osalta, tarkastuslautakunta pyytää kiinnittämään huomioita alla oleviin toiminnallisten tavoitteiden toteutumien kommentoitiin (sivut 5-6).</p> <p>Tarkastuslautakunnalle riittää, että selostetaan, miten toiminnallinen tavoite on toteutunut.</p>	<p>Huomioidaan seuraavassa toteuman selvityksessä.</p>
	<p><u>Liikuntapalvelut (sivu 6)</u> Nuha-Nokelan pyöräreitistöä ei ole asetettu tavoitteeksi. Tarkastuslautakunta pyytää tarkennusta, miksi se kuitenkin mainitaan toiminnallisten tavoitteiden toteutumisessa?</p> <p>Toiminnallisten tavoitteiden toteutumiseen on kirjattu käyttömaksujen korotukset vuodelle 2024. Tarkastuslautakunta toteaa, että toiminnallisten tavoitteiden tarkastelu koskee vuotta 2023.</p>	<p>Hyvinvointitoimialan hankkeet haetaan ja toteutetaan kesken vuoden, eli talousarvion tekovaiheessa ei välttämättä vielä tiedä, että mitä hankkeita tulevana vuona toteutuu. Tässä mainitussa tapauksessa reitistö on mainittu ainoastaan siitä syystä, että toteutuneesta hankkeesta jää merkintä oikean vuoden talousarvioon. Kaupunki toteutti hankkeen yhdessä Pyhäjokiseudun Ladun kanssa.</p> <p>Tässä on kyseessä näppäilyvirhe.</p>
	<p><u>Nuorisopalvelut (sivu 7)</u> Tarkastuslautakunta tiedustelee, miksi uutta liikennepuiston huoltorakennusta ei rakennettu?</p>	<p>Tekninen toimisto poisti huoltorakennuksen investointilistalta, koska määrärahaa rakentamiseen ei ollut.</p>
	<p><u>Kulttuuripalvelut (sivut 7-8)</u> Kulttuuripalvelujen osalta tarkastuslautakunta pyytää kiinnittämään huomiota toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen tiivistettyyn esittämistapaan.</p>	<p>Jatkossa jo talousarvio laaditaan kulttuuripalveluiden osalta erillä tavalla.</p>
Tekninen lautakunta	3.3. Tekninen lautakunta (sivut 9-11)	
	<p><u>Kaavoitus (sivu 9)</u> Kaavoituksen osalta tarkastuslautakunta tiedustelee, miksi yllä mainitut kaavoitukset/tavoitteet eivät ole edenneet tilikaudella 2023? Tarkastuslautakunta esittää saman kysymyksen koskien asemakaavojen ajantasaisuuden arviointitavoitetta?</p>	<p>Vuoden 2023 toukokuussa palkattiin uusi kaavainsinööri. jolloin kaavoituksen saatiin kaivattua työvoimaa. Vuoden 2023 aikana uudella työntekijällä meni aikaa asioiden ja töiden selvittämiseen. Työ asemakaavojen ajantasaisuuden arvioimiseksi on aloitettu vuoden 2024 alussa. Uuden rakentamislain myötä kaikki asemakaavat tarkastellaan ajantasaisuuden osalta sekä</p>

	Tarkastuslautakunta pitää kaavoituksen ajantasaisuutta ja prosessin sujuvuutta erittäin tärkeänä kaupungin elinvoimaisuuden kannalta, johon on syytä kiinnittää erityistä huomiota. Samaan asiaan kiinnitettiin huomiota myös arviointikertomuksessa 2022.	käsitellään lain vaatimassa järjestyksessä hallintosäännön mukaisissa toimielimissä vuoden 2025 aikana.
Investoinnit	3.5. Investoinnit (sivu 11)	
	Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää huomiota investointien talousarvion toteumavertailuun yhteenvedon, jonka perusteella investointien menot olisivat alittuneet merkittävästi verraten vuodelle 2023 varattuihin määrärahoihin. Investoinnin 8317 Päiväkoti osalta tarkastuslautakunta haluaa tuoda esille, rakennusprojekti oli onnistunut ja budjetissa pysyttiin erinomaisesti.	Kaupunginvaltuusto on teknisen lautakunnan esityksestä hyväksynyt kokouksessaan 24.1.2024 § 8 muutoksia investointimäärärahoihin. Rakennusten investointimäärärahoja vähennettiin 250.000 euroa, koska investointeja ei ehditty tekemään resurssivajausten vuoksi.
Kaupunginhallitus/ yleishallinto	4. Henkilöstö (sivut 12-14)	
	Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää huomiota sairauspoissaolojen suhteellisen kasvuun koronapandemian ja sotesiirron jälkeen. Tarkastuslautakunta painottaa, että tilanteen kehittymistä tulee seurata tarkasti. Tarkastuslautakunta haluaa muistuttaa, että tehtäviä sairauspoissaolojen vähentämiseksi tulee edelleen jatkaa. Työterveyskyselyiden tekeminen ja tulosten läpikäyminen on edelleen erittäin tärkeää. Henkilöstön työhyvinvointiin ja perehdyttämiseen on edelleen kiinnitettävä huomiota sen toiminnallisten ja taloudellisten vaikutusten vuoksi.	Kaupungin poissaolot noudattavat edelleen valtakunnallista trendiä, mutta poissaolojen määrä on huolestuttava vuoden 2023 osalta. Poissaolojen seuranta on tiivistä ja jatkuvaa. Poissaoloja on käyty läpi hallintojohtajan toimesta sekä esihenkilöinfossa että eri yksiköiden esihenkilöiden kanssa, jolloin on pureuduttu tarkemmin ko. yksiköiden poissaoloihin. Myös työterveyshuollon kanssa on sovittu, että he kiinnittävät mahdollisuuksien mukaan erityistä huomiota ja toimenpiteitä niihin yksiköihin, joissa poissaoloja on paljon. Esimiehille järjestettiin sisäinen koulutus varhaisen tuen mallista loppuvuodesta 2023.
Kaupunginhallitus/ taloushallinto	5. Kaupungin talous ja tilintarkastus (sivut 5-6)	
	Tilinpäätöksen riskien arviointiosiossa on nostettu esille mm. seuraavia merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä:	
	Julkisen hallinnon toimintojen siirtyminen pois alueelta on tunnistettu riski. Merkittävä riski on myös väestön väheneminen sekä vanheneminen ja siihen on haasteellista	Koko kaupungin tasolla tulee arvioida palveluverkkoa ja sopeuttaa palvelut muuttuvan väestön määrän tarpeiden mukaiseksi. Tämä tarkoittaa mm. kouluverkon ja varahaiskasvatuksen tarkastelua.

	<p>vaikuttaa. Väestön väheneminen vaikuttaa työvoiman saatavuuteen nuorten lähtiessä oman kaupungin ulkopuolelle opiskelemaan ja myöhemmin työelämään. Väkiluvun lasku heikentää verotuloja- ja valtionosuuksia ja tämä johtaa siihen, että mahdollisuudet palveluiden tuottamiseen ja järjestämiseen heikentyvät.</p>	<p>Hyväksytyssä kiinteistöstrategiassa huomioidaan kaupungin tarvitsemien kiinteistöjen määrää ja on laadittu ohjelma kiinteistöjen tarpeellisuudesta tulevaisuudessa.</p>
	<p>Sote-uudistus on myös riski, jonka merkitys Oulaisten kohdalla on keskimääräistä suurempi, koska täällä on alueellisestikin merkittäviä terveydenhuollon ja sairaanhoidon yksiköitä. Sote-uudistus astui voimaan vuoden 2023 alusta. Päivystysasetus asettaa ympärivuorokautiselle päivystystoiminnalle henkilöstön osalta vaatimuksia, joiden perusteella päivystyspisteiden määrää vähennetään. Oulaisissa on myös alan koulutusta, jonka pysyvyys ratkaistaan valtakunnantasoisilla sekä alueen toimijoiden päätöksillä. Riskinä voidaan nähdä oppilaitosten aloituspaikkamäärien pienentäminen ja yleensä alhaiset hakijamäärät oppilaitoksiin.</p>	<p>Oulaisten kaupunki pyrkii huolehtimaan edunvalvonnasta siten, että sote-yksiköitä ja sote-koulutusta pysyisi paikkakunnalla mahdollisimman laajasti.</p>
	<p>Henkilöstön rekrytoinneissa on ollut nähtävillä valtakunnan trendi vaikeuksista saada rekrytoitua päteviä henkilöitä, etenkin sosiaalityöhön ja laajemminkin sote-puolelle.</p>	<p>Sote-uudistuksen myötä sote-puolen rekrytoinnit siirtyivät hyvinvointialueelle, mutta rekrytoinneissa on nähtävissä haasteita myös muilla kaupungin toimialoilla. Varsinkin tietyn alan asiantuntijoiden houkutteleminen pieneen kaupunkiin on haastavaa. Valtakunnallisesti koulutuspaikkoja tulisi lisätä esim. varhaiskasvatuksessa, jotta osaajia valmistuisi riittävä määrä tarpeeseen nähden.</p>
	<p>Oulaisten kaupunki on suhteellisen velkaantunut samoin kuin alueen kunnat yleensä. Kaupungin velkamäärä on rahoitusriski. Kaupungin lainasalkkua ei ole tällä hetkellä suojattu korkotason nousulta.</p>	<p>Kaupungin sijoitusvarallisuutta pidetään kaupunginvaltuuston linjauksen mukaan yhtenä lainasalkun suojauslementtinä. Kaupunki on säästänyt kymmenen vuoden aikana alhaisen ja negatiivisen korkotason vuoksi merkittävän määrän korkokustannuksissa. Taseessa on kiinteäkorkoinen (0,013%) pitkäaikainen luotto ja Viemärlaitoksen investointi on toteutettu kiinteäkorkoisella leasing sopimuksella. Korkosuojausten hinta on kalliimpi kuin lyhytaikainen kuntatodistuslaina. Korkotaso on noussut nopeasti lyhyellä aikavälillä ja tämä on nostanut myös korkosuojausten tasoa. Korkotason ollessa huipussaan on myös</p>

		korkosuojausten hinta korkea. Korkotason laskiessa on ajankohtaista tarkastella lainasalkun korkosuojaamista.
	Kaupungin sijoitusvarallisuus on merkittävä, joka aiheuttaa kaupungin talouteen suuren kirjanpidollisen arvomuutosriskin nykyisessä haastavassa maailmanpoliittisessa tilanteessa.	Kaupungin sijoitustoiminnan historia on pitkä, vuodesta 1999. Alkupääoma on n. 10 milj. euroa. Sijoitusten arvo oli noin 9 milj. euroa tuoton puolella tilinpäätöshetkellä. Vuosien varrella sijoituksia on käytetty investointeihin 7,8 milj. euroa. Vuodesta 2012 alkaen tuottoja on nostettu 7,5 milj. euroa. Sijoitustoiminnan luonteeseen kuuluvat arvovaihtelut.